

Hayal Ağacı

Tematik e- Dergi

Hayal Ağacı
Kültür Edebiyat Dergisi
Üç ayda bir çıkar.
Sahibi:
Hayal Ağacı Edebiyatı iyilik Topluluğu
Genel Yayın Yönetmeni:
Ali SAÇIKARA
Editörler:
Ahmet Bedirhan
Murat Cansız
Haydar Yorul
Şerife Tekmen Türk
Canan Kanatsız
Ücretsizdir.
Yazıların tüm sorumluluğu yazarlara aittir.
İletişim Adresi:
alisacikaraninkitaplari@hotmail.com
@Alisacikaraninkitaplari

Hayal Ağacı'ndan Okura

Merhaba değerli okurlarımız...

Hayatımız mevsimler gibi tezatlarla dolu. Bir yanımız günlük güneşlikken diğer yanımız buz kesiyor. Kararlı adımlarla ayağa kalkıp gökkuşağına doğru bir koşu başlatıyoruz, bir sis perdesi yolumuzu kapatıyor. Fakat yaşamaya devam ediyoruz.

Dergimizin bu sayısında baharın başlangıcı, yaşama sevincinin tazelenmesi olarak kabul edildiği için ve Türk tarihindeki önemine binaen tamamını "MART" olarak seçmiştik. Mart, bu saydıklarımızın yanı sıra aynı zamanda depremlerin, yıkımların ayıydı. Büyük bir heyecan ve mutluluk içinde dergimizi tam da dizgiye göndereceğimiz sırada o yıkımı yaşadık. Burdur'dan acı bir haber geldi. Yeliz Özge Toyman'ı kaybetmiştik. Yeliz Özge'nin o güzel kalbi, hayatın ağır ve çirkin yükünü daha fazla taşımaya yetmemiş, susmayı tercih etmişti.

Kardeşimizin acı kaybı bizi çok yaraladı. İlk önce bu gerçeği inkâr ettik. Umut mumunun fersiz ışığından medet umduk. Haber yalan olabilirdi. Keşke olsaydı. Hiçbir yalan bizi böylesine mutlu edemezdi. Ama maalesef doğrudu. Yeliz Özge'nin renklerle yolculuğu, sonsuzluğa uzanmış; gökkuşağının bütün renkleri kararmıştı. Mart yine yapmıştı yapacağını. Bu acı haber hayatı yeniden sorgulamamıza vesile oldu. Dergimizin bir bölümünü Yeliz Özge'ye ayırdık. Dost kalemler Yeliz Özge'yi anlattı.

Eksiklerimiz, hatalarımız olacaktır elbette ama hayatta tam ve mükemmel olan ne var ki? Okurun anlayışına sığınarak bu sayının girişinde tamamını tanıtmak yerine küçük bir şiirle Yeliz Özge'ye veda etmek istiyoruz..

Narin bedenler omuzlayamaz
Yükünü hayatın
Güzellik öldürür insanı
Keşke güzel olmasaydı kalbin
Renkleri bıraktın ardında
Nur ile dolsun kabrin

İÇİNDEKİLER

Zeki BAŞTÜRK: ATEŞTEN DOĞAN BİR ULUS
Zübeyde ARUN : ÇANAKKALE ŞEHİDİ BÜNYANLI KARA MUSTAFA

Ayten USTA: ÇANAKKALE
Canan KANATSIZ: ARKADAŞIM ÜŞÜR BURADA

Mahinur Mina EKİNCİ: AKİF'İN PALTOSU
Ali SAÇIKARA: ÇANAKKALE OROTORYOSU

Ramazan Yasin GÜNEY: MARŞIMIZ SUSMASIN
Rüya KANATSIZ: YELİZ'E

Muhammet ALTINSOY: TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI
Zübeyde KALDIRIRIM: YANIYOR ÇANAKKALE

Nuray DENİZ: YANGINDA KİLİTLİ KADINLAR
Zeki BAŞTÜRK: YERYÜZÜNÜN VİCDANI: KADIN

Abdulahdi AKAD: KADIN
Kıymet Gülşah ÖZDEMİR: BAHARDI ADI

Şerife TEKMEK TÜRKEK: MARTIN SESSİZLİĞİ
Ayşe AKTAŞ: VAR OLMANIN MART HALİ

Arife AÇIKGÖZ: İKİ METRELİK BİR MART
Ali SAÇIKARA: HAYAL KIRIKLIĞI

Gülhan KAHRAMAN : TUTUN HAYATA
Canan KANATSIZ: BİR YAZININ EKSİK KALAN CÜMLESİ: YELİZ

Yeliz Özge TOYMAN : "RENKLERLE YOLCULUK" İLE BAKMAK
Gülşah SAÇIKARA: KADINLAR OTOBÜSÜ

Ateşten Doğan Bir Ulus

Zeki BAŞTÜRK

Bir kıvılcım...
Karanlığın en koyu anında çakan bir kıvılcım...
Çanakkale'de yakılan o ateş, yalnız bir cephenin değil, bir ulusun yüreğinin ateşiydi. Boğazın serin sularına gömülmek istenen bir ülke, bağımsızlık ve özgürlük umuduyla, inancıyla ayağa kalktı. Çelik zırhlılara karşı göğsünü siper etti, mermiye karşı yürek, teknolojiye karşı teslim olmayan bir ruhla durdu.

Düşman, "Bu iş bitti." diyordu. Oysa Anadolu yeni başlıyordu. Top sesleri göğü yırtarken anaların duaları arşa yükseliyordu. Daha on beşinde, on altısında bıyığı terlememiş çocuklar; sırtlarında ceket, ceplerinde belki bir mektup, yüreklerinde ise koskoca bir vatan taşıyordu. Kimi bir daha dönemedi köyüne. Kimi sevdiğine kavuşamadı. Ama hepsi, bu toprağa adını kanıyla yazdı.

Çanakkale yalnız bir savaş değil aynı zamanda bir diriliş destanıdır. Her siper bir sığınak, her kurşun bir yemin, her şehit bir bayraktır.

Ve o cehennem ateşinin ortasında bir yıldız parladı:

Mustafa Kemal Atatürk.
"Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum." derken, aslında bir ulusun yazgısını değiştiriyor, tükenmiş bir toplumu ayağa kaldırıyor. Ölümü emreden o komutanın askerleri, ölümsüzlüğe yürüdü. Çünkü bilirlerdi ki vatan düşerse namus düşer, bayrak düşerse gelecek düşer.

Çanakkale'de deniz kızıl aktı. Toprak, şehit kanıyla yoğruldu. Ama o kan, bir yenilginin değil; yeniden doğuşun başlangıcıydı. Yüzyıllardır geri çekilen bir imparatorluğun yorgun omuzlarında birdenbire bir silkiniş başladı. "Biz bitti demeden bitmez!" haykırışı, siperlerden Anadolu'nun dağlarına, ovalarına yayıldı. O gün Çanakkale'de yalnız düşman durdurulmadı; umutsuzluk da boğazın sularına gömüldü.

Ve o siperlerde atılan adım, yıllar sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin temel harcı oldu. Çanakkale, küllerinden doğan bir ulusun nice zaman sonra ilk kez rahat bir soluk almasıydı.

Bugün 18 Mart'ta rüzgâr biraz daha ağır eser Gelibolu'da. Toprak biraz daha hüzünlü ama biraz daha gururludur. Çünkü orada yatanlar, bize yalnızca bir vatan bırakmadı; baş eğmeyen bir ruh, teslim olmayan bir irade bıraktı. Çanakkale geçilmedi. Çanakkale'de bir ulus yeniden doğdu. Özgürlüğünü ve bağımsızlığını kazandı. Onurunu korudu. Bu destanı yaratan başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizi sevgiyle, saygıyla anıyoruz. Işıklar içinde uyusunlar.

ÇANAKKALE & EHLİDİ BÜNYANLI KARA MUSTAFA

Zübeyde Arun

Çanakkale'de 18 Mart'ta kazanılan deniz zaferinin ardından 25 Nisan 1915'te kara muharebeleri başlamış Gelibolu Yarımadası'na yedi düvelden düşman askeri yığılmıştı. Ölüm kalım savaşı bitmiyor yorgun Osmanlı Devleti, varıyla yoğunla Çanakkale cephesinde tarihte görülmemiş bir direniş sergiliyordu. Anadolu'nun bağrından gelen askerler zafer için insanüstü bir mücadele sergiliyordu. Bu destanı yazan askerlerden biri de Kayseri'nin Bünyan ilçesinden Ali oğlu Kara Mustafa idi. Ardında eşi Safiye'yi, çocukları Ali, Gülhanım ve Leymune'yi bırakıp gelmişti. Safiye'si gencecikti. Ali henüz on ikisindeydi. Gülhanım üç, Leymune ise iki yaşındaydı. Yaşlı babası Ali ve annesi Tenzile'ye ailesini emanet edip cepheye koşmuştu. Vatan mevzubahis olunca ayrılık kaçınılmazdı. Çanakkale memleketine çok

Yarı aç yarı tok haftalarca yayan yol gelmişti. Çanakkale memleketinden çok başkaydı. İlk kez denizi burada görmüştü, denizin mavisini Safiye'nin gözleri gibiydi. Hiç bitmeyen rüzgârı, başladı mı durmak bilmeyen yağmuru ile çok farklıydı Çanakkale. Geldiğinden beri siperden sipere koşturuyor ne Çanakkale'nin yeşilini ne denizin mavisini görebiliyordu. Tek gördüğü kıpkırmızı oluk oluk akan kandi, bütün renkler solmuş her yer savaş rengini almıştı .1915 Ağustos ayıydı. Sıcaktı ama bu sıcak memleketinin sıcaklığına hiç benzemiyordu. Susuzluktan dudakları kurumuş, nemden üzerine toprak taneleri yapışmıştı ve ağır bir kan kokusu vardı etrafta. Oysa Bünyan böyle miydi?

Memleketinin havası kuruydu, sıcaklığı bunaltmazdı. Seher vakti türlü rayihalarla bezeli bir yel eserdi, insanın içini titretirdi. Oysa burada sadece sıcak değil açlıkla, sivrisineklerle de savaş veriyorlardı. Ancak ne Kara Mustafa'nın ve ne de diğer askerlerin bütün bunlardan hiç de şikâyeti yoktu. Onlardaki vatan aşkı ve sarsılmaz iman siperleri cennet bahçesine çeviriyordu. Sağ kalırlarsa gazi ölürlerse şehitlerdi. Bazen geride bıraktıklarını düşünmeden de edemiyordu. Memleketinin halıları meşhurdu. Safiye'si de halı dokurdu tıpkı diğer tüm kadınlar gibi. Acaba Safiye özlemine halılara nakşediyor muydu? Aylardır siladan haber alamıyordu, birkaç mektup yolladı ama onların eline ulaştı mı bilmiyordu. Her yeni gün zafer arzusu ile çarpışıyor gözlerinin önünde şehit olan arkadaşlarının ardından gıpta ile bakıyordu. Mustafa; Alayza Taburu, Üçüncü Bölük, Dokuz Efradındaydı. Tepe harbinde çatışmalar yoğunlaşmıştı. Artık göğüs göğüze çarpışmalar yaşanıyor. 20 Ağustos 1915 günü seher vaktiydi.

Yeni yeni ortalık aydınlanıyordu hücum kalkmışlardı. Kara Mustafa elinde süngü dilinde tekbir düşmana doğru koşuyordu. Bir şarapnel parçası koluna saplandı. Hiç hissetmedi bile. Biraz sendeleyip koşmaya devam etti. Siperlerin az ötesinde tepeden aşağı koşuyorlardı. Düşman askeri ile burun buruna geldiler. Süngü sesleri, kulaklarının yanında vızlayan mermiler ile vuruşuyorlardı. Tam yüreğinin üstünde bir acı hissetti. Mermi göğsüne saplanmıştı. Yere düştü. Doğrulmaya çalıştı ama bir daha asla kalkamadı. Bir seher yeli esti, Bünyan'daki türlü çiçeklerin kokularını getirdi burnuna.

Kara Mustafa'nın İçi üşüyüverdi. Çocuklarının yüzü gözünün önünden geçiverdi. Şehadet şerbeti yüreğini serinletti. O muharebede Mustafa gibi niceleri vatan toprağına düşüp Çanakkale'de birer kırmızı gelincik olup açiverdiler. Aylar sonra Mustafa'nın şehit olduğu haberi baba ocağına ulaştı. Safiye'si acısına çok dayanamayıp altı ay sonra bir kış günü vefat etti. Oğlu Ali, o yaşta hem kardeşlerinin hem yaşlı dede ve ninesinin yükünü sırtlandı. Kara Mustafa'dan geriye gurur kaynağı olacak adı ailesine miras kaldı.

ÇANAKKALE

Ayten Usta

İnledi yer gök tekbir sesiyle
Zelildi düşman her nefesiyle
Şahlanış başladı Huda emriyle
Çanakkale bir cihadın adıydın

Tabyalar kuruldu hep birer birer
Denizde başladı amansız zafer
Mehmed'im yılmadan hücumla geçer
Çanakkale bir umudun adıydın

Gökte çarpışan mermiler vardı
Biga baştan aşağı kana boyandı
Mezarlar toplu toplu kazıldı
Çanakkale özgürlüğün adıydın

Kadını, kızanı, ihtiyarıyla
Gümbür gümbür akan umut seliyle
Bayrak bayrak dalgalanan neferiyle
Çanakkale direnişin adıydın

Karşıda duran yedi düvelde
Oyun üzerine oyunlar kurdu
Nice koç yiğitler semaya süzüldü
Çanakkale bir mahşerin adıydın

Çağladı, yer gök al al olanda
Seyit Onbaşılar safa duranda
Zafer muştuları göğü saranda
Çanakkale bir inancın adıydın
Çanakkale bir destanın adıydın.

ARKADAŞIM ÜŞÜR BURADA

Canan Kanatsız

Onu sırtımda saatlerce taşıdım.
Kan ter içinde kazdım mezarını. Toprağa
teslim ettim. O kadar yolu yeniden
döndüm. Biraz uyumak istedim ama hâlâ
karşımda duruyordu. İrkildim korkuyla
baktım. Bunu kaç defa yaptım
bilmiyorum. Gücüm kalmayana kadar
yaptım. Çanakkale Harbi'ndeydik. Bu
harp çetindi. Komutandan kaçmayı
başardık. Savaşın daha uğrayamadığı
Bolayır kasabasına kaçtık. Tuğrul
yaralıydı. Çok kan kaybetmişti. Ben
daha sağlıklıydım. Bir sığınak bulduk
kendimize. "Bırak beni dostum." dedi.
Tuğrul. "Bırakmam, beraber girdik bu
yola, beraber çıkacağız." dedim. O
geceyi aç susuz geçirdik. Sabah güneş
denizden usul usul yükseliyordu.
Tuğrul'dan hiç ses çıkmıyordu. "Aman
Allah'ım! Ölmüş!" dedim. Kendi
sesimden kendim korktum. Gece olunca
dostumu gömmem gerekiyordu. Gece
olmasını bekledim. Sabırla Tuğrul'u
oturttum kuru toprağa. Bir kaya
oyuğunun içinde daha fazla
duramazdım. Arkadaşım ölmüştü, ben de
aklımı yitirmek üzereydim. Gece
karanlık çökünce aldım Tuğrul'u sırtıma
yürüdüm, yürüdüm, yürüdüm...
Ellerimle kazdım mezarını, Tuğrul'a son
kez veda edip gittiğim yolu geri
döndüm.

Sığınağa vardım. Bulaşan kumdan
kurtulmak için üstümü başımı silkeleyip
oturduğum yere. Gözlerimi kapatıp açtım
ki, tam karşımda kayanın oyuğunda
oturuyordu. "Ahmet aklın gitti." dedim.
Kesin delirmiştim. Olacak iş miydi bu?
Top sesleri buralara kadar geliyordu.
Tuğrul'u burada bırakıp gitmek olmazdı.
Ne yapmalıydım? Bu ceset beni
bırakmıyordu. Son bir kez daha
denemeliydim. Yine gelecek olursa
olsun onu o kaya oyuğunun içinde
bırakacaktım. Açlıktan ağzım
kokuyordu. Karnım ağrıyordu. Kimse
kaçak bir askere yardım etmezdi.
Vatanına ihanet eden bizi toprak kabul
etmiyordu. O an karar verdim Tuğrul'u
gömdükten sonra birliğime geri
dönecektim. Savaş cehennemini burada
kalmaya tercih ederdim. En azından
şerefimle ölürdüm. Şehirde kimse
kalmamıştı, kadınlar bile cepheye
gitmişti. Benim gibi şerefsizler de böyle
deliriyordu. Tuğrul'un cesedi düşseydi
bari yakamdan Son bir kez daha
denedim, yine kazdım mezarı. Tam o
sırada bir hışırtı duydum. On beş
yaşlarında bir genç "Ne yapıyorsun!"
diye bağırırdı. Sonra gözlerim karardı.
Sabah oluyordu yine sığınakta uyandım.
Yine karşımda Tuğrul'un cesedi ve
yanında gece gördüğüm genç vardı.

Ağlamaya başladım. Genç çocuk “Ağlama ağabey, sen getirdin onu buraya” dedi. “Ben de sana yardım ettim.” diye ekledi. Genç diyordum ama ben de ondan bir yaş büyüktüm. “Ağabey ben de cepheye gideceğim, anamgile diyelim de usulünce gömsünler cenazeyi.” dedi. Doğruydu arkadaşım ölmüştü ama beynim bunu kabul etmiyordu. Kısa süreli hafıza kaybı yaşıyordum. Açlık, susuzluk ve yorgunluk beni deli etmişti. “Aslanım adın ne senin?” dedim. “Mehmet” dedi. “Korkmadın mı?” dedim. “Ölmüş ağabey, ne yapacak bana?” dedi. “Senin ne yapmaya çalıştığını anlamaya çalıştım.” dedi. “Savaş buralara kadar gelecekmış.” dedi. Sonunda Tuğrul’u toprağa verdik. Duamızı ettik. Mehmet ile beraber cepheye döndük. Öleceksem de şerefimle ölmeliydim. Zaten bir gün mutlaka ölmeyecek miydim? En azından anlamlı olurdu. Sonsuzluğun karanlığında parlak bir yıldız olmak, bulanık çürümüş bir beyinle nefes almaktan çok daha iyiydi. Çabamız, gayretimiz hep bu değil mi? Bir yerde hep var olmak. Bir düşüncede, bir yolculukta, bir uğurda...

Mühürlenmiş Bir Yoksulluğun Atlası: Akif'in Paltosu

Mahinur Mina EKİNCİ

Beni sadece bir kumaş parçası sanmayın. Ben 1921'in o dondurucu Ankara ayazında, Birinci Meclis'in tozlu koridorlarında devleşen bir iradeyi omuzlarında taşıyan yegâne şahidim. Ben Mehmet Akif'in o meşhur, dikişleri yorgun, astarı sökük ama onuru göklere sığmayan paltosuyum.

Ben onun sırtındayken sadece bir bedeni değil, yıkılmış bir imparatorluğun küllerinden doğmaya çalışan o yaralı ama vakur ruhu taşıyordum. 1921'in o puslu Mart sabahında, dışarıda Sakarya'nın ufkundan gelen top sesleri Meclis'in camlarını zangırdatırken Akif'in mürekkep lekeli parmakları cebime girdiğinde soğuktan değil, yazacağı mısraların ağırlığından titriyordu. Halkın çarık bulamadığı, mebusların gaz lambası ışığında vatan kurtardığı o günlerde, Akif'in paltosu olmak demek; bir milletin çilesini bir rütbe gibi taşımak demekti.

Taceddin Dergâhının o dar, kerpiç odasında mum ışığı titrerken Akif duvara bir şeyler kazıdığına ben askıda asılıyordum. Gece yarısı aniden uyanıp “Korkma!” diye fısıldadığında odadaki o kutsal sessizliği ilk ben duydum. O an anladım ki o kelime sadece bir kâğıda değil, benim her bir lifime, bu toprakların her karışına mühürleniyordu. 500 liralık ödülün lafı geçtiğinde Akif'in kaşlarının nasıl çatıldığını, “Milletin marşı para ile yazılmaz!” derken sesindeki o sarsılmaz imanı, omzumdaki kumaşın gerilmesinden anladım. Oysa evde yakacak odun yoktu, benim de astarım delikti... Ama o, bedeninin üşümesini, ruhunun kirlenmesine tercih ediyordu.

12 Mart günü Meclis'in o gıcırdayan tahta kapısından içeri girdiğimizde üzerimdeki tozları silkelemedi bile; o tozlar cepheden, halkın içinden, vatanın ta kendisinden gelmişti. Hamdullah Suphi Bey kürsüye çıkıp o kâğıdı açtığında Akif mahcubiyetinden âdeta benim içime saklanmak istedi. İlk mısra, "Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;" diye yankılandığında Meclis'in o taş duvarları birer bayrağa dönüştü. Mebuslar ayağa fırladı, alkışlar çatıyı sarstı. Akif ise başını önüne eğmiş, parmaklarıyla benim yıpranmış düğmelerimle oynuyordu. Sanki o devasa destanı yazan o değilmiş de o mısralar milletin kalbinden süzülüp gelmiş gibi...

Tam o coşkunun ortasında, elinde ödül senediyle bir yetkili yaklaştı. Beş yüz lira... Bir servet! Akif'in omuzları birden dikleşti. İçinden geçenleri bir tek ben duydum: "Şüheda kanıyla sulanmış toprağın marşı, kâğıt paralarla mı tartılır?" O senedi nazikçe ama kesin bir tavırla reddedip parayı şehit ailelerine ve kimsesiz çocuklara iş öğreten Darülmesai'ye bağışladığında, cebimdeki o kocaman boşluk birden dünyanın en ağır hazinesine dönüştü. Dışarı çıktığımızda Ankara rüzgârı bizi yine kamçıladi. Akif titriyordu, ben onu ısıtmaya yetmiyordum ama mısralar göğe yükselmişti bir kere ve o ateş hepimizi ısıtmaya yetti.

Şimdi buradayım. Bir cam bölmenin ardında, bir müze vitrininde... Üzerime vuran yumuşak spot ışıkları, o eski Ankara ayazının yerini tutmuyor. İnsanlar önümden geçiyor, etiketimi okuyorlar:

"Mehmet Akif Ersoy'un Paltosu."

Biliyor musunuz? Hâlâ ceplerim boş. Ama o boşluk, 1921'in 12 Mart'ındaki o reddedişin şerefiyle dopdolu.

Gerçek tarih sadece kitaplarda yazılmaz, bazen bir paltonun söküğünde bazen bir şairin "hayır" deyişinde gizlenir. Her 12 Mart'ta, o ilk mısra okunduğunda bu müze duvarları benim için yıkılıyor. Ben yeniden Ankara sokaklarına çıkıyorum. Akif'in omuzlarında, rüzgâra karşı yürüyen o mağrur, yoksul ama hür palto oluyorum. Çünkü bazı adamlar paltolarına sığmazlar, onlar vatanın ta kendisine bürünürler

ÇANAKKALE PROTORYOSU

Ali SAÇIKARA

Sene bin dokuz yüz on beş
Bıçak kemiğe dayanmıştı
Boğazın suları kızıla boyanmıştı

Alparslan'ın besmeleyle işlediği nakış
Fatih in gözündeki nurlu bakış

Selahaddin Eyyûbi'nin kılıcına güç veren iman
Edebalı'nın Domaniç yaylasındaki yüce duman

Haçlı çizmelere halı olacaktı
Batılı Türk ün kalbini söküp alacaktı

Çanakkale alın yazısı olmuştu
Çanakkale kaderin adı

Serde ya ölmek vardı artık
Ya yok olmak

Çünkü bıçak kemiğe dayanmıştı
Boğazın suları kızıla boyanmıştı

Anadolu yaylalarından kartallar uçardı
Önleri sıra serçeler kaçardı

Anadolu yaylalarında çiçekler açardı
Gelinlik kızlar onları saçlarına takardı

Anadolu yaylalarından analar erler doğururdu
Nedendir bilinmez hepsinin adı Mehmet olurdu

Ben vatana adanan koç olacağım
Ben düşmandan alınan üç olacağım

Ben Ulubatlı'nın İstanbul'a diktiği sancağım
Ben Mevlana'nın duaları kadar sıcakım

Ben Mustafa Kemal'in sesiyim: "Ya istiklal ya ölüm!"
Ben Conk Bayırı'nda ölümün nefesiyim

Biz bayrağa rengini kanımızdan verdik
İnsanca yaşamanın bedelini canımızdan verdik

Biz şehadetle çizdik Çanakkale ufuklarını
Biz ölümlerle yaşatan bir nesiliz çocuklarını

Biz Çanakkale de zaferin adı olduk
Biz Çanakkale de yenilginin tadı olduk

Ben Koca Seyit gücün timsali olacağım
Kahramanlığın hep yaşayan misali olacağım

Ben Sadık Çavuş yüreğimde vatan vurur.
Akitacağım kanla gelecek hayat bulur

Ben Konyalı Mehmet, adsız kahraman
Ben savaşa hazır olacağım her çağ, her zaman

Ben Diyarbakırlı Mehmet, kınalı kuzuyum ben
Tek yürek tek millet olmanın kılavuzuyum ben

Ben Ardahanlı Mehmet fukaralık belimi bükmüş
Ben öldükçe öğrendim şehitlik ne büyükmüş

Ben Antalyalı Mehmet koşarak geldim ölüme
Postalım yırtıktı, elbiselerim lime lime

Ben Adanalı Mehmet! Kavruk çocuğuyum güneşin
Vuruldukça öğrendim anlamı var olmak denen şeyin

Ben Şehit oğlu şehidim peygamber kucağında
Ben dalgalanan bir hilalim Anadolu ocağında

Biz Çanakkale sularında Türk'ün kanıyız
Biz hürriyetin dostu esaretin düşmanınız

Biz tapu sicil muhafızlarıyız Alparslan yadigarına
Biz gelecek müjdesiyiz Türk çocuklarına

EY Çanakkale! Anlamının adından büyük oldu
Ey Çanakkale! Utancın tarihe bir yük oldu

Medeniyet senin sularında anlamını yitirdi
Batı insanlığını senin sularında tüketti bitirdi

Çanakkale sen türkün istikbaline açılan fal oldun
Altın harflerle kazıdın Çanakkale tarihe mal oldun

Yediden yetmişe bir ordu milletin kanıyla sulandın
250,000 Şehidin kanını içtin ÇANAKKALE öyle uslandın

Dosta düşmana öğrettin Çanakkale Türk kimdir
Bilmeyenler bildi Anadolu nasıl yüce bir iklimdir

Suların kan olmuş içilmez Çanakkale
Bilsin bu cihan ki geçilmez Çanakkale

MARŞIMIZ SUŞMASIN

Ramazan Yasin GÜNEY

Ey Türk! Kulak ver.
Bu ses Akif'in bir asırlık sesidir.
Bu nefes Anadolu'nun bin yıllık nefesidir.
Anadolu Türklüğün ebedi kalesidir.
Vatanı mukaddes bil, düşman gelip basmasın.
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Dünya şahit olmadı asla senin korkuna,
Nazlı hilal gülsün hep şu kahraman ırkına.
Karadeniz çirpınsın, ritim tutsun türküne.
Dalgalansın, köpürsün lakin kızıp taşmasın.
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Ergenekon Dağı'ndan yiğitçe çıkar gibi
19 Mayıs, Samsun'da ateşi yakar gibi
Gökbörü'müz Kocatepe'den Ege'ye bakar gibi
Bak düşmanın gözüne tekrar aklı şaşmasın.
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Arif Nihat diyor ya; şehidimin örtüsü
Vatanı korumaktı o şehidin ülküsü
Ay yıldızlı bayraktır bu göklerin tek süsü
Düşman gelip yurduma başka bayrak asmasın.
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Veda edip her biri sıcak yatağına
Can atarak katıldılar peygamber ocağına
Milyonları uğurladık şehitler otağına
Unutma ki şehidim sana kızıp küsmesin.
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Her nokta, her karış, dağda, taşta, ırmakta
Her şehidin hakkı var en küçük bir yaprakta
Onun kurban olduğu vatan adlı toprakta
Bayraksız tepelerde rüzgâr öksüz esmesin
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Atan, tören tarihten özgürlüğü buyurdu.
O buyrukla işgalden kurtardılar bu yurdu.
Hürriyeti dünyaya bu marş ile duyurdu
Tarih boyu düşmeyen millet esir düşmesin
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Dünya'nın dört yanında hilaller ağlıyor.
Feryatları, ağıtları yürekleri dağlıyor.
Koskoca bir coğrafya sana ümit bağlıyor.
Sincan, Kerkük, Türkistan senden ümit kesmesin
İstiklale sahip çık, marşımız hiç susmasın.

Yeliz'e

Rüya KANATSIZ

Bazı insanlar vardır; hayatımızda sadece birkaç ay kalır ama bir ömür boyu içimizde yaşarlar.
Ben onu sadece 198 gün tanıdım. Takvimlere bakarsanız bu çok kısa bir zaman. Ama insan bazen zamanı günlerle değil, kalbine dokunan anlarla ölçer. 24 Ağustos 2025. Yeliz Özge öğretmen ve kızı Işıl Öykü ile tanışacağım gün... Annemle telefonla konuşurken hep merak ederdim: Birlikte yazılar yazdığı o tatlı insan kimdi acaba? Annem bizim tanışmamızı çok istiyordu. Ben ise hem bir yazarla hem de bir edebiyat öğretmeniyle tanışacak olmanın heyecanı içindeydim ve o gün geldi. Bir kafede buluştuk. Onun da benim kadar heyecanlı olduğunu gördüğüm anda, ne kadar naif ve içten bir insan olduğunu fark ettim. İçimde, sanki onu yıllardır tanıyormuşum da şimdi kavuşuyormuşum gibi bir his uyandı.
O günden sonra çok yakın arkadaş olduk. Yanına her gittiğimde beni hediyelerle uğurlardı. Onunla konuşmak her zaman içimi rahatlatır, ruhumu besler ve mutlulukla doldururdu; öyle güzel gülerdi ki... İçim huzurla dolardı, enerjim yerine gelirdi. Sanki hiçbir derdim kalmazdı. Onun yanında olmak, bana tarifsiz bir mutluluk verirdi. Geriye dönüp baktığımda fark ediyorum ki içimdeki o tarifsiz mutluluğun nedeni, kötülüklerle dolu bu dünyada iyi kalabilmenin var olduğunu gösteren böyle güzel bir insanı tanıyarak olmamış meğer. Bazı öğretmenler vardır; sadece duruşları ve gülüşleriyle bile hayat boyu öğretirler. Onlar, etraflarına iyiliği ve ışığı saçar, insanın içini ısıtır. Ben de onun gibi olmak istiyorum; işini tutkuyla yapan, iyi niyetini kaybetmeyen ve çevresine ışık saçan bir öğretmen...

TEKNOLOJİ BAĞIMLILIĞI

Muhammet ALTINSOY

Yeşilay Aksaray Şube Başkanı

Türkiye Yeşilay Cemiyeti olarak beş bağımlılık türünde önleyici ve ücretsiz tedavi hizmetlerimiz bulunmaktadır. Alkol, tütün, madde, kumar ve teknoloji (internet) bağımlılığı ile mücadele etmekteyiz. Gelişen teknoloji ile birlikte internetin hayatımızın her alanına girmesinin bir sonucu olarak internet bağımlılığı da belirgin bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknoloji ve internetin bilinçsiz ve kontrolsüz kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan davranışsal bağımlılıklar, oyun bağımlılığı, sosyal medya ve akıllı telefonun aşırı kullanımı gibi davranışlar internet bağımlılığı olarak tanımlanmaktadır. İnternet bağımlılığı sorunu yaşayan bireyler sosyal ve duygusal açıdan olumsuz etkilenmekte, zihinsel ve fiziksel sağlık problemleri yaşamakta ve günlük hayatlarında bu etkilere bağlı sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Bu sorunlar daha büyük sorunları tetiklemektedir. Oyun oynama bozukluğuna eşlik eden yetersiz fiziksel aktivite, sağlıksız beslenme, görme ve işitme problemleri, depresyon, sinirlilik, öfke ve can sıkıntısı gibi birçok problem ortaya çıkmaktadır. İnternet bağımlılığı yukarıda bahsedilen risklerle birlikte bağımlı bireyler ve özellikle çocuklar için başka riskler de taşımaktadır. Bunlar içerik riskleri, iletişim riskleri ve davranış riskleridir. Bireylerin sosyal çevresi ve aileler bu riskleri önlemek için bireylerin internet ortamındaki her türlü içeriği, iletişim kurduğu kişileri ve sergilediği davranışları takip etmelidirler. İnternet bağımlılığından korunabilmek için internet kullanımının yaş ve gelişim düzeyine göre sınırlandırılması gerekmektedir. Bunun yanında bireylerin sanal ortamlar yerine sosyal ortamlardan faydalanması sağlanmalıdır. Teknolojik aletleri hayatın merkezine almak yerine sanat, spor, sosyal aktiviteler gibi alanlara daha fazla zaman ayrılmalıdır. Yeşilay Cemiyeti olarak biz, bireylerin veya ailelerin çözüm bulamadığı teknoloji bağımlılığı sorunlarında vereceğimiz danışmanlık hizmeti ile etkili sonuçlar alacağımıza inanıyor ve tüm bireylere bağımlılıktan uzak bir hayat diliyoruz.

YANLIYOR ÇANAKKALE

Zübeyde KALDIRIRIM

Attilar askerlerimiz kendilerini mermiler önüne
Gözünü bile kırpmıyor Mehmetçik savaşıyor imanla,
Ya İstiklal, Ya Ölüm diyorlar canla başla,
Yanıyor Çanakkale ama buna izin yok,

Namusları uğruna savaşıyor ana,baba,kardeş,bacı,
Bu ne büyük izdiham, ne yıkıcı bir acı,
Emek verip savaşanlar her zaman baş tacı,
Yanıyor Çanakkale ama buna izin yok.

Al bayrak için döktü askerimiz kanını,
Milyonlarca insan bu uğurda feda etti canını,
Biliyoruz ki Çanakkale'de yazıldı bu milletin destanı,
Yanıyor Çanakkale ama buna izin yok.

Bağımsızlık ve özgürlüğümüzün simgesi
Askerlerin ordularla boy ölçüştüğü yersin
Milli birlik ve beraberliğin en güzel örneğisin
Yanıyor Çanakkale ama buna izin yok.

YANGINDA KİLİTLİ KADINLAR

Nuray DENİZ

Hak istediler.
İnsanca bir pay,
eşit bir nefes.
Cevap hazırды:
Demir kapılar.
Kilit.
Alev.
127 kadın...
Bir sayı gibi yazıldı kayıtlara.
Oysa her biri
eşti,
bacıydı,
kardeşti,
anneydi,
emekçiydi.
Bir evin sabahıydı,
bir çocuğun güveni,
bir hayatın omurgasıydı.
Ekmek kapısı dedikleri yer
mezara çevrildi.
Alın terleri kurumadan,
nasırlı elleri hâlâ çalışmanın sıcaklığını
taşıırken
ateş sürüldü üzerlerine.
Yanan yalnız beden değildi.
Adalet yandı.
Vicdan yandı.
İnsanlık yandı.
Çılgınlıklar bacalardan göğe yükseldi.
Gökyüzü sustu.
Yeryüzü sustu.
Güç sahipleri sustu.
Sadece ateş konuştu.

Kapıyı kilitleyen eller
belki o akşam evine döndü.
Ama 127 kadın
evine dönemedi.
Onlar ün için değil,
bir lokma ekmek için çalışıyordu.
Geceyi öğütüyor,
gündüzü omuzlarında taşıyordu.
Evde anne,
tarlada emek,
fabrikada alın teriydi.
El açmadılar.
Boyun eğmediler.
Taştan ekmek çıkardılar.
Ama düzen
onlara ateşi reva gördü.
Bu bir kaza değildi.
Bu bir susturma biçimiydi.
Bu emeğe kesilen bir cezaydı.
Bu kadına çizilen dar bir duvardı.
Yanıldılar.
Küllerin bağrında saklanan isyan
bir gün adını koydu: 8 Mart.
O gün yakıldıklarını sandılar.
Oysa o gün
hafızaya kazındılar.
Bugün meydanlarda yürüyen her adımda
onların izi var.
Toprağa eğilen her kadında,
çocuğunu büyüten her annede,
hayatı omuzlayan her emekçide
onların nefesi var.
Yanan sadece kadın değildi—
insanlığı.
Ve o tarih
susmaz.
Unutulmaz.

YERYÜZÜNÜN VİCDANCI: KADIN

Zeki BAŞTÜRK

Takvimler her yıl 8 Mart'ı gösterdiğinde
Dünya Kadınlar Gününü kutlarız.
Bugün yalnızca bir günü anmayız. Bir
emeği, bir direnişi, bir sabrı ve bir umudu
selamlarız.

Dünya Kadınlar Günü, bir kutlamadan
çok bir anımsayıştır aslında. Kadının
insanlık tarihindeki yerini, görünmeyen
emeğini, çoğu zaman adı konulmamış
mücadelesini anımsama günüdür. Çünkü
kadın, yaşamın salt yarısı değil; yaşamın
kurucu iradesidir.

Kadın, insanlığın ilk öğretmenidir. Bir
çocuğun diline düşen ilk sözcük, bir yüreğin
tanıdığı ilk sevecenlik, bir toplumun
öğrendiği ilk değer onun sesinden doğar. O
yüzden kadın yalnızca birey değil; bir
uygarlık taşıyıcısıdır.

Türk tarihinde kadın, hiçbir zaman edilgen
bir figür olmamıştır. Orta Asya
bozkırlarından Anadolu'ya uzanan
yolculukta kadın, erkeğin yanında değil,
çoğu zaman omuz omuza hatta kimi zaman
ön safta yer almıştır. Devlet yönetiminde
söz sahibi olmuş, savaş meydanında at
sürmüş, obada töreyi ayakta tutmuş, ailede
dengeyi kurmuştur.

Kurtuluş Savaşı yıllarına baktığımızda bu
gerçeklik daha da belirginleşir. Cephane
taşıyan, cepheye mermi yetiştiren, evladını
askere gönderirken gözyaşını içine akıtan
Anadolu kadını; ulusun yazgısına yön veren
görünmez kahramandır. O kadın ki
gerektiğinde sırtında çocuğu, elinde
cephanesiyle tarih yazmıştır.

Türk kadını; güçlüdür ama acıma duygusuna
sahiptir. Beceriklidir, yeteneklidir ama ince
ruhludur. Çalışkandır ama özverisini
gösterişe dönüştürmez. Aileyi bir arada
tutan görünmez bağdır; toplumun
vicdanıdır.

Bugün bilimde, sanatta, siyasette, eğitimde,
üretimde varlık gösteren kadınlarımız;
yalnız kendi yaşamlarını değil, ülkenin
geleceğini de biçimlendirmektedir. Bir
sınıfta öğrencilerine umut aşılayan
öğretmen, bir hastanede şifa dağıtan doktor,
bir atölyede üretim yapan emekçi, bir
sahnede sanatını icra eden sanatçı... Hepsi
aynı büyük öykünün farklı tümceleridir.

Ancak 8 Mart, yalnızca övgü tümceleri
kurma günü değildir. Aynı zamanda bir
yüzleşme günüdür. Kadının emeğinin
görünür olması, haklarının korunması,
şiddetin ve eşitsizliğin son bulması için
sorumluluk alma günüdür. Çünkü gerçek
değer, sözle değil; adaletle ölçülür.
Bir toplum, kadını ne denli yüceltirse o
denli yükselir. Kadının eğitilmiş, özgür ve
güçlü olduğu bir ülke; yarınlarına güvenle
bakabilir.

8 Mart, bize şunu anımsatır:

Kadın, yaşamın süsü değil; özüdür.

Toplumun kenarında değil; merkezindedir.
Güçlü bir geleceğin temeli, güçlü
kadınlardır.

Ve biz biliyoruz ki; bir annenin
duasında, bir öğretmenin sabrında, bir
emekçinin alın terinde, bir sanatçının
yüreğinde aynı şey saklıdır:
Yaşam iradesi.
İşte kadın, tam da budur.
Yeryüzünün vicdanıdır.

KADIN

Abdülhadi AKAD

Kadın mıdır hayallerimi güzelleştiren,
Yoksa hayatıma merhameti getiren?
Bazen annemsin şefkatiyle sarıp sarmalayan,
Bazen sevdiğimsin kalbimi umutla dolduran.

Gülüşlerinle ilkbahar olur karanlık günlerim,
Bir tebessümünle aydınlanır bütün düşlerim.
Gözyaşların bile öğretir bana sevgiyi,
Bu dünyayı daha yaşanır kılan gerçeği.

Şarkılarınla cesaret bulur yüreğim,
Sözlerinle güçlenir her adımım, her dileğim.
Şiirlerinle dokunursun sonsuzluğa,
Işık olursun karanlığa.

Bugün 8 Mart...
Emeğin, sabrın, direnişin günü.
Hayalleri yarım kalan kadınları unutmadan,
Güçlü yarınlar için umutla yürüyenlerin günü.

İyi ki varsın kadın,
İyi ki varsın
Hayatın tam kalbinde.

BAHARDI ADI

Kıymet Gülşah ÖZDEMİR

Beklerken baharın yeniden doğuşunu sarsıldı her yanımız.
Kayboldu anlarımız, anlarımız rengarenk bakan gözlerinde sonsuzluğa
gömüldü artık tüm yaşamımız. Dokunduğun, baktığın, var olduğun her
yer, herkes sensiz mi desek; çaresiz, kimsesiz öksüz? Yoksa artık renksiz
mi... Adına ne dersek diyelim, baharsızlıktı. Yeniden olmamak, hüznün
rengine bürünen bir dünyaydı tam olarak.

Bazı gidişler vardır; gülerek, severek, acıtıp tebessüm ettirerek...
Sen miydin, o baharın adıyla baharsız bırakan sen?
Her gönülde çiçekler açtıran, her yaratılana yaratandan bir hediye bırakan.
Vicdan, merhamet, erdem, iyilik... Güzel olan her şeyi önce kendinde
sonra çocuklarda yaşatan...
Bilerek miydi bu güzelliklerin, gidecek olduğunu bilerek...
Sevdik seni, çok sevdik. Baharken adımız, mevsimi değişmeyen anda
kaldık her birimiz. Artık sensiz, Yeliz'siz sanki her şeysiz gibiyiz...
Saygı, sevgi ve rahmetle...

MARTIN SESSİZLİĞİ

Şerife TEKMEŖ TÜRK

Mart, her yıl aynı yerden başlardı: Pencerenin sol
alt köşesinden.

Kadın bunu fark ettiğinde takvim henüz ayın
üçünü gösteriyordu. Pencerenin o köşesinde,
camın ince çizikleri arasında biriken ışık, kışın
sert beyazlığından farklıydı. Daha yumuşak, daha
kararsızdı. Sanki gelmekle gelmemek arasında
kalmış bir misafir gibi.

Sandalyeye oturdu. Çayını henüz karıştırmamıştı.
Şeker, bardağın dibinde, küçük ve sabırlı bir
tepecik hâlinde duruyordu. Kaşığı eline aldı ama
karıştırmadı. Bir süre öylece bekledi.

Karşı apartmanın duvarı griydi. Kış boyunca gri
kalmıştı. Ama şimdi gri, başka bir griye
benziyordu. İçinde belirsiz bir açıklık vardı. Sanki
duvarın kendisi de bir şey bekliyordu.

Sokaktan bir çocuk sesi geçti. Koşan ayakların
aceleci ritmi. Sonra durdu. Sonra tekrar başladı.
Mart, çocukların ayak sesinde daha belirgin
olurdu hep.

Kadın, başını hafifçe eğdi.

Bu evde yalnız yaşamaya başlayalı üç yıl olmuştu.
İlk yıl, her şey geçici gibi görünmüştü.

Sandalyeler, perdeler, mutfaktaki tabaklar... Hepsini
bir süre sonra yerlerini değiştirecekmiş, başka bir
hayata taşınacakmış gibiydi. İkinci yıl, eşyalar
yerlerini benimsemişti. Üçüncü yıl ise, kadın
onların bir parçası olmuştu.

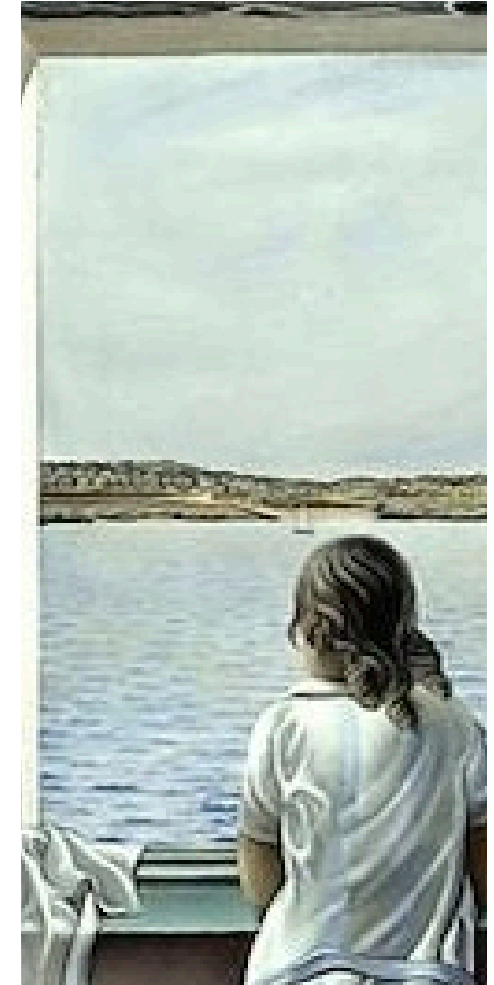
Duvar saati, her zamanki gibi tik tak diyordu.
Ama martta, saat sesi de farklı gelirdi. Daha
duyulur, daha net.

Çayından bir yudum aldı. Şeker hâlâ tam
erimemişti.

Alt kattaki kapı açıldı. Tanıdık bir gıcırta.

Ardından yavaş adımlar. Baston sesi.

Yaşlı adam yine çıkmıştı.

Her sabah aynı saatte çıkardı. Aynı gri palto, aynı kahverengi şapka. Yürürken biraz eğilirdi. Ama adımlarında tuhaf bir kararlılık vardı. Sanki gideceği yer çok önemliydi. Oysa kadın, onun çoğu zaman sokağın köşesine kadar gidip geri döndüğünü biliyordu. Beklemek, bazen gitmekten daha büyük bir hareketti. Kadın, yaşlı adamın sokağın köşesine varışını izledi. Adam durdu. Her zamanki gibi. Başını kaldırdı. Gökyüzüne baktı. Gökyüzü, mart gökyüzüydü. Ne tam mavi ne tam gri. Bir kuş geçti o sırada. Tek başına. Hızlı değil. Kararsız değil. Sadece geçiyordu. Kadın, kuşu gözleriyle takip etti. Kuş, apartmanın arkasında kayboldu. O an, içinde eski bir anı kıpırdadı. Ne tam bir görüntü ne tam bir duygu. Daha çok, bir hissin gölgesi. Bir mart sabahıydı yine. Yıllar önce. Başka bir ev. Başka bir pencere. O zaman yanında biri vardı. Birlikte çay içmişlerdi. Adam, camı açmıştı. “Bak,” demişti, “Mart geldi.” Kadın o zaman gülmüştü. Martın gelişi görünür bir şey değilmiş gibi gelmişti ona. Şimdi biliyordu. Mart, görünmeden gelirdi. Sessizce. Yaşlı adam geri dönüyordu. Adımları biraz daha yavaştı. Ama hâlâ aynı kararlılıkla yürüyordu. Kadın, çayını bitirdi. Bardağın dibinde, erimiş şekerin ince bir izi kalmıştı. Kalktı. Pencereye yaklaştı. Camın soğukluğu azalmıştı. Parmağını camın köşesine dokundurdu. Orada, ışığın biriktiği yerde. Sokaktan bir rüzgâr geçti. Perde hafifçe kıpırdadı. O kadar hafif ki hareket etti mi etmedi mi, emin olmak zordu. Kadın, derin bir nefes aldı. Havada değişen bir şey vardı. Henüz adı konmamış bir şey. Ama vardı. Masaya döndü. Takvime baktı. Mart. Bu kelimenin içinde bir başlangıç vardı. Ama aynı zamanda bir sonun kabullenışı de. Sandalyeye tekrar oturdu. Ellerini dizlerinin üzerine koydu. Bekledi. Ne beklediğini bilmiyordu. Belki hiçbir şeyi. Belki sadece martın tamamlanmasını. Sokakta bir kapı kapandı. Bir kadın sesi duyuldu. Bir köpek havladı. Sonra sustu. Gün, yavaşça ilerliyordu. Kadın, birden fark etti: Artık hiçbir şeyin hemen olmasını istemiyordu. Mart, ona bunu öğretmişti. Bazı şeyler, sadece gelirdi. Sessizce. Ve insan, ancak durduğunda fark ederdi onları.

MARTIN SESSİZLİĞİ

Şerife TEKMEN TÜRK

Bazı insanlar hayatın içinden sessizce geçer ama arkalarında derin izler bırakırlar. Yeliz Özge Toyman da öyleydi... Kalemli olan insanların dünyası biraz daha geniştir. Çünkü onlar yalnız yaşadıklarını değil, yaşayamadıklarını da yazarlar. Yeliz'in de yazılmayı bekleyen öyküleri vardı. Belki defterinin bir köşesinde ilk cümlesi duran, belki zihninde dolaşan ama henüz kâğıda dökülmemiş nice hikâye... En çok da kızı için kurduğu hayaller vardı. Bir annenin kalbinde büyüyen, yıllara yayılan o sessiz hayaller... Ama hayat bazen en acı cümleyi en beklenmedik yerde bitirir. Bir kalp atışıyla başlayan ömür yine bir kalp sızısıyla ansızın noktalanır. Şimdi geriye, yarım kalan cümleler kaldı. Yazılmayan öyküler... Gerçekleşmeyen hayaller... Ve onu tanıyanların yüreğinde bıraktığı derin bir boşluk. Ama biliyoruz ki bazı insanlar gittikten sonra da yaşamaya devam eder. Bir cümlede, bir hatıradan, bir gülüşte... Özge Toyman'ın adı da onu tanıyanların kalbinde, yazdığı ve yazamadığı bütün hikâyelerle yaşamaya devam edecek. Ruhü şad olsun.

VAR OLMANIN MART HAFTASI

Ayşe AKTAŞ

Türk mitolojisinde Mart ayı; doğanın uyanışı, yaşamın canlanması ve kışın vedasıdır. İnsan psikolojisini derinden etkileyen bu canlanma süreci, ruh halimizde bazı dengesizlikleri de beraberinde getirebilir. Mart ayı, cemrelerin de etkisiyle bazen güneşli ve sıcak günleri müjdelerken, bazen de ansızın soğuk havayı geri getirir. İnsan ruhu da doğadaki bu değişimden payına düşeni alır.

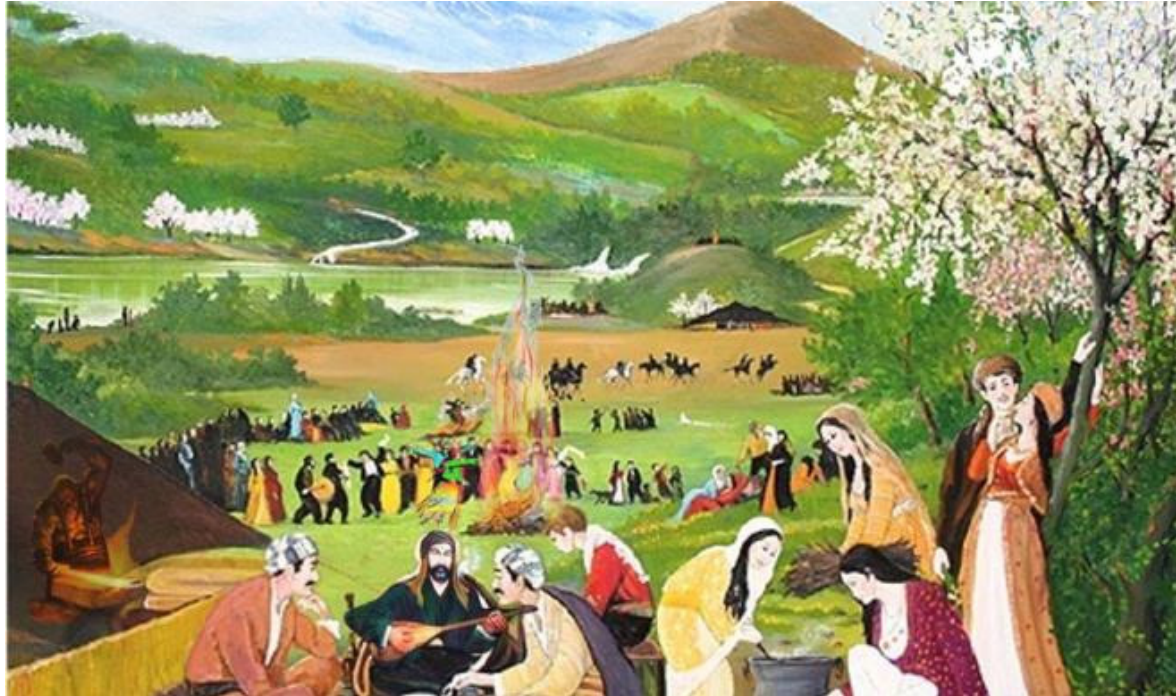
Hayat yolunda her zaman aynı çizgide ilerlemek zordur; yaşamın doğasında inişler ve çıkışlar vardır. Aslında Mart ayı, bu yönüyle insanın kendi doğasıyla bütünleşir. Bu bütünleşme ve doğadaki devinim, hayatın her alanında etkisini hissettirir.

Hava, su ve toprak üçlemesi; insan için var olmanın olmazsa olmazı, yaşamın en temel vazgeçilmezidir. Bu üçleme, uyanışın sembolü olarak bizlere durup düşünmeyi hatırlatır.

Günümüzde bu farkındalık önemini yitirmiş gibi görünse de aslında üzerinde derin bir yaşam felsefesi kurmamız gereken temel bir öğedir. Bu, hem var olmanın bilinci hem de insan kalabilmenin bir gerekliliğidir.

Kış ile baharın kavuştuğu bu dönem, insanların da doğruları ile yanlışları arasında bir muhakeme yaptığı süreçtir. Tıpkı Mart ayının kışı uğurlayıp baharı kucaklaması gibi; bizler de yanlışları geride bırakmalı, doğruları kabul ederek kendi uyanışımıza geçmeliyiz.

Düşünen ve bu uyanışı gerçekleştiren insanoğlu, yeryüzüne mutluluk ve bereket getirsin. Doğa uyanırken yeryüzü sükunete kavuşsun; bu uyanış dünyaya barış ve huzur getirsin...

İKİLİ METRELİK BİR MART

Arife Açıkgöz

Takvim... Duvarda asılı olan takvimden bir yaprak daha kopardım; Mart ayına gelmiştik. Eskiden her evde olan ve odanın başköşesinde kendisine yer ayrılan o takvimler artık mazideki yerini aldı. Benim gibi gelenekçi tiplerin tek tük evlerinde, şimdilerde son baharlarını yaşıyorlar.

Küçükken özenle yırttığımız yaprağın ön yüzü; bize hicri ve miladi tarihleri öğretir, önemli gün ve haftaları hatırlatırdı. Özlü sözler, deyimler, hatta kız ve erkek çocuk isimleri, maniler, fıkralar ve daha neler neler... Geçmişin Google'ı gibiydi adeta. Aklınıza ne gelirse bulabileceğiniz küçücük bir yaprağın arka yüzüne geçtiğinizde ise birbirinden güzel hikâyeler sizi büyülerdi. Hiç unutmam; yine böyle bir Mart sabahı kopardığım o sarı yaprağın arkasında, Tolstoy'un kaleminden süzülüp gelmiş bir hikâye vardı.

Pahom adında, gözü doymaz, hırslı bir köylünün hikâyesiydi bu. Kahramanımız, uçsuz bucaksız arazilerin sahibi olmak için uzak bir diyara gider. Oranın reisi ona reddedemeyeceği bir teklifte bulunur: "Güneşin doğuşundan batışına kadar kendi adımlarınla çevirdiğin her yer senindir. Fakat tek bir şartım var: Güneş batmadan başladığın noktaya dönmek zorundasın."

Teklifi hemen kabul eden Pahom, sabah erkenden heyecanla koşmaya başlar. Karşısına çıkan verimli vadeleri görünce iştahı daha da artar; her merayı "Burası da benim olsun!" diyerek dairesine katar. Koştukça hırsı artar, hırsı arttıkça dairesi genişler. Ancak hesaba katmadığı şey vakittir. Güneş alçalmaya başladığında gerçeği fark eder. Başladığı noktaya geri dönebilmek için can havliyle, ciğerleri patlarcasına koşmaya başlar. Tam güneş batarken, kan ter içinde reisin ayaklarının dibine kapaklanır. Çizgiyi tamamlamıştır; artık koca bir arazinin sahibidir!

Ama yorgunluktan bitap düşen kalbi daha fazla dayanamaz ve oracıkta son nefesini verir. Hikâyenin son cümleleri ise tokat gibi iner zihnimize: "Uşağı bir kürek aldı, Pahom'un boyuna göre bir çukur kazdı ve onu gömdü. Pahom'a topu topu iki metrelik bir toprak yetti."

İşte o küçücük kâğıt parçası, bize dünyayı kucaklamaya çalışırken aslında neye muhtaç olduğumuzu fısıldardı. Şimdi elimde duran bu Mart yaprağına bakıyorum. Mart; hırsın, kışın ve soğuşun kırıldığı; toprağın tüm hırslardan azade bir şekilde yeniden uyandığı aydır. Doğa bize sahip olmanın değil; yeniden var olmanın, çiçek açmanın ve yazı neşe ile karşılamanın mucizesini anlatır.

Mart ayının, hırslarımızdan arındığımız bir bahar müjdecisi olması dileğiyle...

HAYAL KIRIKLIĞI

Ali Saçkara

Sağı solu belli değildir insanın. Ne ne zaman ne yapacağı bellidir ne de ne zaman nasıl olduğu... Ruh hali bir öyledir bir böyle... Tekdüzelikten olabildiğince uzak. Belki de hayat bu yüzden güzeldir. Zira bilinmezliğin gizemi, ulaşmanın mutluluğuna gebecektir. Doğumun hayali ise doğumdan çok daha güzel. İnanmadıysanız yarının ne getireceğini bilmenin bugünü ne hale getireceğini bir düşünün.

Akil almaz dertlerle dolu bir cephede savaş vermektir ömür dediğimiz şey. Bazen zafer bir adım ötemizde durur bazense kalın bir sis perdesinin ardında görünmez olur. Ancak her şeye rağmen hayata tutunacak bir bahane buluruz. Umut dediğimiz şey bizi hayata bağlayan o bahanedir aslında. İnsan umudu varsa mutludur. Güzeli bir gelecek düşlemek, anın bütün olumsuzluklarını hafifletir ve kanayan yaraları görmezden gelmemizi sağlar.

Mevsimler ve aylar da insana benzer. Bir öyle bir böyle... Bazen canlıdır bazen bezgin... Bazen rengarenk bazen rensiz... Bazen şen şakrak bazen somurtkan.

Mart bahara müjde, kışa vedadır çoğumuza göre. Yaşama sevincinin tazelenmesi, ağaçlar gibi umutların yeşermesidir. Oysa ben öyle düşünmem. Çünkü mart dendi mi aklıma hep hayal kırıklığının tecrübeyle vezicleşmiş ifadesi olan şu söz gelir: "Mart kapıdan baktırır; kazma kürek yaktırır."

Her belaya sabretme gücüne sahiptir insanoğlu. Sabir, ümidin sessiz sedasız uslu çocuğudur. En olmaz zamanlarımızda o çocuk ayakta tutar bizi. Lakin ufuk çizgisinin karanlıktan aydınlığa döndüğü vakit o çocuğun gücü çoktan tükenmiştir. Yeni bir karanlığa tahammül edemez. Bende mart bitti derken yeniden başlayan dertleri çağırıştırır. O yüzden gördüğüm ilk çiçekleri don vuracağına inanırım. Pek yanıldığım da olmamıştır. Martı sevmediğim anlaşılmasın sakın bu karamsar ifadelerin ardından. Ben ufuktaki aydınlanmayı mart sonuna bırakmayı tercih ederim. Çünkü geçici güzelliklere kanmanın insan ruhunda ne derin hasarlar bıraktığını bilirim.

Gelin, hep birlikte umutlarımızı mart sonuna kadar ayakta tutmanın bir yolunu bulalım.

TUTUN HAYATA

Gülhan KAHRAMAN

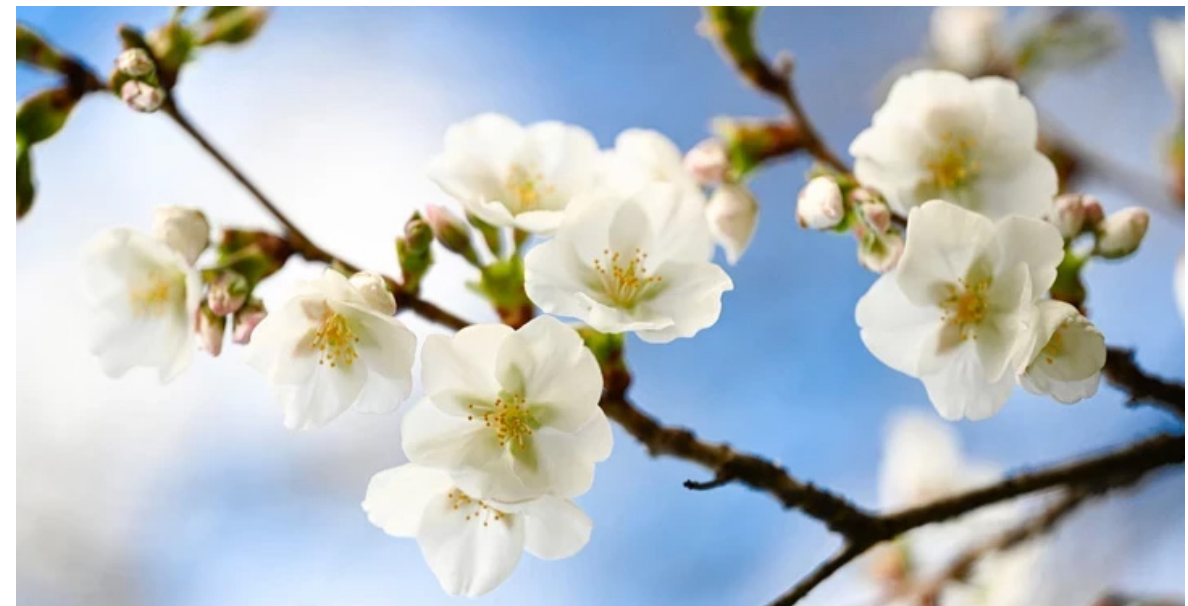
Yenilenmek, yeniden doğmaktır Nevruz. Yaşam denen döngünün ortasına düşmüş bir tohum gibi umutları yeşertir. Orta Asya'nın bozkırından kopup Anadolu'ya kök salmış bir çınar gibi nesilden nesile aktarılmıştır. Nevruz öz kültürümüzün bir parçası olarak günümüzde de canlılığını devam ettirir.

Nevruz'da kara kış geride kalır, cemreler peşi sıra düşüverir havaya, suya toprağa. Canlılık burada başlar yavaş yavaş. Kıpırdanmaya başlayan doğa, yaratıcının sanatını nakış nakış yeniden işlemeye başlar. Kuruyan dallara can suyu inerken yeniden doğuşun şenliği sarar etrafı. Yaşam döngüsünün kocaman bir parçası olan doğa, bize nereden gelip nereye gideceğimizi hatırlatır gibidir.

İnsan doğada varlığı ile hep aykırı olmuştur. Beşikten mezara bir ezanla başlayan ömür bir sala ile son bulur.

Âdemoğlu neyin kaygısını taşır omuzlarında bilinmez. Kuru dallar her yıl bıkmadan usanmadan insanoğluna bir şeyler anlatmaya çalışır: "Vazgeçme, umudunu yitirme, kalk haydi yeniden canlan!" Toprak bu denli hayat doluyken bize yakışan da ona hakkını vermek değil midir? Biz ona tohum ekip, yeni dal aşılarken o bize umudu aşılmalıdır. Gün 24 saatken her salisede bir ışık var demektir. "Gün doğmadan neler doğar." dememiş mi atalarımız?

Sen de durma, kalk silkelen ve toprağa düşen yeni tohumlar gibi tutun yeniden hayata. Çünkü sen insansın, varlıkların en şerefli olmakla ödüllendirildin. Umutsuzluk sana yakışmaz.

Bir Yazının Eksik Kalan Cümlesi: Yeliz

Canan KANATSIZ

Bazı insanlar hayatımıza geç kalmış gibi girer; ama kısa zamanda öyle izler bırakırlar ki, sanki yıllardır yanımızdaymış gibi kök salarlar kalbimize.

Yeliz de benim için öyleydi.

Onunla tanışalı yalnızca iki yıl olmuştu. Takvim yaprakları için kısa sayılabilecek bir zaman...

Ama biz o iki yılı, bazı insanların bir ömre sığdıramayacağı kadar dolu dolu yaşadık.

Yazdık, okuduk, tartıştık. Hayaller kurduk.

Hayallerimizi kâğıda döktük ve Hayal Ağacı dergisinin sayfalarına gönderdik.

Kitap fuarlarının kalabalığında yan yana yürüdük.

İmza günlerinde aynı heyecanın içinde oturduk.

Bir kitabın kapağına, bir cümlemin gücüne, bir kelimenin ağırlığına birlikte hayran kaldık.

Yeliz, yalnızca iyi bir edebiyat öğretmeni değildi.

O, kelimelerin insan ruhunu iyileştirebileceğine gerçekten inanan nadir insanlardandı.

Onu tanıyan herkesin üzerinde bıraktığı o sıcak, anaç ve samimi iz... Belki de öğrencilerinin ve dostlarının onu bu kadar sevmesinin en büyük sebebiydi.

Benim yazı yolculuğum, hayatın bana erken yaşlarda öğrettiği bir gerçekle başladı: kayıplarla. Sevdiklerimin ardından yazmaya başladım. Ölümün bıraktığı boşluğu kelimelerle doldurmaya çalıştım.

O yazıları en dikkatle okuyan, en içten anlayan kişi Yeliz oldu.

Bir metnin içine saklanan acıyı, bir cümlemin arkasındaki suskunluğu o hemen fark ederdi. Belki de bu yüzden yazdıklarımı en iyi anlayan göz onundu.

Şimdi ironik bir yerde duruyorum:

Yazı hayatım kayıplarla başlamıştı.

Ve şimdi en kıymetli okurlarımdan en kıymetli üstadımı yazmaya çalışıyorum. Onun için ne yazsam eksik kalacak biliyorum. Çünkü yarım kaldı; eserleri, çalışmaları, yakınları, evlatları. Öğrencilerin her biri onun evladıydı.

Yeliz 47 yaşındaydı.

Hayatın tam ortasında, üretmenin ve öğretmenin en verimli çağında...
 Geride Işıl Öykü adında bir kız bıraktı. Tıp fakültesi birinci sınıfta okuyan genç bir kadın. İsmi gibi ışıklı bir gelecek kurmaya çalışan bir evlat.
 Bir annenin dünyadan ayrılırken geride bıraktığı en büyük eser, bazen bir kitap değil; iyi yetişmiş bir evlat olur. Yeliz'in cümleleri öğrencilerinin zihinlerinde, sevgisi ise kızının hayatında yaşamaya devam edecek.
 Ben temmuz ayında kırk dört yaşına gireceğim.
 Yeliz de temmuz doğumluydu.
 Şimdi takvim yaprakları temmuza yaklaştığında, insan ister istemez düşünmeden edemiyor: Eğer yaşasaydı, belki yine bir fuarda yan yana olurduk. Belki yeni yazılarımızı konuşurduk. Belki yine bir metnin başında takılıp kalır, birbirimize "bu cümle daha iyi olabilir" derdik.
 Ama artık o başka bir dünyanın sessizliğinde.
 Yaşayanların dünyasıyla iletişimi kesilmiş olabilir...
 Ama bıraktığı kelimeler hâlâ bizimle konuşuyor.
 Bazen bir dost, bir kitap gibi olur.
 Onu bitirdiğinizde hikâye sona ermez; sadece sizin için başka bir biçimde yaşamaya devam eder.
 Yeliz benim hayatımda işte böyle bir kitaptı.
 Ve bazı kitaplar, kapakları kapandıktan sonra bile uzun süre içimizde okunmaya devam eder. Ben o kitabı hep kalbimde taşıyacağım.

8 MART'A "RENKLERLE YOLCULUK" İLE BAKMAK

YELİZ ÖZGE TOYMAN'IN SON YAZISI...

YELİZ ÖZGE TOYMAN

Bazı kitaplar yazıldıktan sonra susmaz. Raflarda dururlar ama yanlarından her geçişte içlerinden bir fısıltı duyulur.

Renklerle Yolculuk' tan da her daim fısıltılar duyuyorum.

Onu yazarken bir tarih anlatmadığımı şimdi daha iyi anlıyorum. Bir borcu ödemeye çalışmışım meğer. Adı çok anılmayan, sesi kısalmış ya da görmezden gelinmiş kadınların omzuna bir renk bırakmak istemişim. Çünkü bazı hayatlar, siyah beyaz anlatılınca eksik kalıyor oysa her mücadelenin içinde mutlaka bir renk saklı.

8 Mart geldiğinde kitabımdaki kadınlar yeniden kapımı çalıyor:

Safiye Ali, beyaz bir önlükle bakıyor yüzüme; bilgiyi bir merhamet biçimine dönüştürmenin mümkün olduğunu hatırlatıyor.

Afife Jale, perde arkasından fısıldıyor; alkıştan önce cesaret gerektiğini söylüyor. Sabiha Gökçen, gökyüzünü gösteriyor; sınırların çoğu zaman zihinde başladığını hatırlatıyor.

Jale İnan, toprağın altından çıkan bir tarihi işaret ediyor; sabrın, bir yaşam biçimi olduğunu anlatıyor.

Afet İnan, bir kitabın sayfalarını aralıyor; bilginin cesaretle birleştiğinde toplumu dönüştürebileceğini söylüyor.

Suat Hilmi Berk, sessiz bir kürsünün başında bekliyor; görünür olmanın bazen en büyük mücadele olduğunu fısıldıyor.

Mihri Müşfik Hanım, elinde fırçasıyla duruyor; bir kadının tanınmış bir ressam olup Ata'mızın portresini yapabileceğini gösteriyor.

Onlar, cesaretin farklı tonlarıydı. Ben ise o tonları bir araya getiren küçük bir palet.

Yazarken şunu fark etmişim: Bu kadınlar yalnızca "ilk" oldukları için önemli değildi. Onlar bir kapı araladı. O kapıdan giren her genç kız, biraz daha genişletti eşliği. Belki bugün biz o eşikten daha rahat geçiyoruz. Ama o kapının ardında hâlâ emek, sabır ve inat var.

Şimdi düşünüyorum da o kadınlar mücadele ederken yanlarında bir kalem olsaydı ne yazarlardı? Belki şunu: "Bizden sonrakiler daha az yorulsun."

Ama hâlâ yoruluyoruz. Hâlâ anlatıyoruz. Hâlâ görünür olmak için sesimizi yükseltmek zorunda kalıyoruz.

Yine de değişen bir şeyler var elbet. Artık birbirimizi daha çok duyuyoruz. Bir kadının hikâyesi başka bir kadının yüreğinde yankı buluyor. Sessizlik yerini fısıltıya, fısıltı yerini söze bırakıyor. Ve söz büyüdükçe dünya, biraz daha güzelleşiyor.

8 Mart, benim için bir hatırlayış. Bir kadının başka bir kadına omuz verdiği o görünmez anları hatırlayış. Bir öğretmenin öğrencisine cesaret ettiği, bir annenin kızına "Yapabilirsin." dediği, bir yazarın kalemi eline alıp "Bu hikâye eksik kalmasın." diye düşündüğü anları hatırlayış...

Eğer bugün yazabiliyorsam bu, benden önce yürüyen kadınların açtığı yol sayesinde. Ve o yolun taşlarını döşeyen en güçlü iradelerden biri, kadınların eğitimle, sanatla, bilimle var olabileceğine inanan Mustafa Kemal Atatürk sayesinde.

Ben o patikada yürürken arımda iz bırakabiliyorsam ne mutlu. Çünkü iz dediğimiz şey, bir gün bir başkasına yön olur. Kadınlar dünyayı değiştirmeden önce, birbirlerinin hayatını değiştiriyor. Ve ben, bir kadın yazar olarak her satırda şunu fısıldıyorum:

"Renkler solmaz. Yeter ki onları hatırlayalım. Yeter ki birbirimize bakarken cesareti görelim."

8 Mart, takvimde bir gün olabilir. Ama kadınların hikâyesi bir güne sığmayacak kadar derin, bir renge sığmayacak kadar çoğul. Bir kadın kendi rengini hatırladığında dünya biraz daha aydınlanır.

Eğer bir gün yolunuz renklere düşerse belki siz de o yolculuğa katılmak istersiniz. Adı mı? "Renklerle Yolculuk."

KADINLAR OTOBÜSÜ

Gülşah SAÇIKARA

Soğuk bir mart sabahında uykulu gözlerle 391 numaralı otobüsü bekliyordum. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Ancak kan kırmızısı bir yağmur... Her zaman birbirinden farklı onlarca insanla kaynayan durak bomboştu. Üzerimden hızla geçen karga sürüsünün sesiyle irkildim. İşe geç kalacaktım, otobüsüm bir türlü gelmiyordu ve yalnızlığım büyümüş; tedirginliğimi artırmaya başlamıştı.

Beklediğim otobüs nihayet sessizce durdu. Şoför koltuğunda siyah gözlüklü bir adam vardı. Nedense adamın yüzü görünmüyordu. Beni bekletmeden kapıyı açtı.

Biletimi okuttuktan sonra boş bir yer bulmak için bakışlarımı çevirdiğimde ağızım açık kaldı, durak gibi otobüste de kimsecikler yoktu. Sadece soğuk, ürpertici bir sessizlik... Düşünmeden gerilerde bir yere oturdum ve saati öğrenmek için telefonuma baktım. Bu gidişle gecikecektim ve çalıştığım fabrikanın müdürü beni azarlamak için bir bahane daha bulacak, "Kadından mühendis mi olur? Mazeretlerin hiç bitmiyor. Evlenirsen bir de çoluk çocuk izni istersin. Tanıdık hatırı olmasa bir kadını işe almayı bile düşünmezdim." diyecekti.

İlk durakta otobüse melek yüzlü iki küçük güzel kız çocuğu bindi. Birisi narin vücuduna ıslık ıslık mor bir elbise giymişti, diğer meleğin ise boncuk boncuk mavi gözleri vardı. Güzellikleri karşısında gözlerim doldu.

Sessizce önümdeki koltuğa oturdular, yolculuğun sonuna kadar hiç konuşmadılar. Konuşmasalar da ben anlıyordum onların bu dünyaya fazla geldiklerini. Fotoğraf çektirirken suçluymuş gibi boyunlarını büküp ellerini dizlerinin üstüne koyan eski zaman kadınlarına benziyorlardı.

İkinci durakta kızıyla bir kadın bindi. Küçük kızın daha otobüse binmeden "Anne döner yemeye gidiyoruz değil mi? Yaşasın!" diye çığlık attığını duymuştum. Ama şimdi sesi soluğu çıkmıyordu. Geçip az evvelki kızların yanına oturdular.

Otobüs derin bir sessizliğe gömülmüştü. Çocukların şen şakrak sesleri neredeydi? Bu cennet çiçekleri, sessiz ve ruhsuz biblolar gibi hareketsizdi. Sanki çocukluklarını bir fotoğraf makinesinin kadrajına saklamışlar da oyun oynamak yerine sessiz bir yolculuğa çıkmışlardı.

Üçüncü durağa geldiğimiz sırada yağmur şiddetini biraz daha artırdı. Gökyüzü iyiden iyiye kızıla boyanmıştı. Otobüse kucağında bebeği, ardında dört çocuğuyla genç bir kadın bindi. Koltuğa yerleştikten sonra hemen telefonuna sarıldı ve konuşmaya başladı. Bazen anlamak için duymaya gerek olmaz Sesi duyulmuyordu ama ben o kan dondurucu sessizlikte kadının ne dediğini anlıyordum:

- Anne, yeter artık! Yanınıza geliyorum.

Otobüs, dördüncü durakta gençliğinin baharında kızlarla doldu. Hepsinin sırtında birer çuval vardı. Kimi ateş doluydu çuvalların kimi bıçak... Otobüs hıncahınç dolmuştu. Yüzü görünmeyen şoför kapkara dişlerini göstererek tısladı:

- Gidiyoruz.

Otobüs hareket ederken dönüp durağa baktım. Erkekler el sallıyordu. İşte o zaman anladım yol arkadaşlarımın sadece kadınlar ve çocuklar olduğunu. Sonunda ineceğim durağa geldim, azarlanmadan işe yetişeceğim için seviniyordum. Lakin otobüs durakta durmadı. Kalkıp şoföre bağırdım. Baktım, duymuyor; bir daha bağırdım. Benim de sesimin olmadığını işte o zaman anlamıştım.

Yağmur artmış, gökyüzü kan kırmızısına boyanmıştı. Şoför nedense gözlüğünü çıkardı, kızarmış gözlerini üstüme çevirip kirli dişlerini göstererek yeniden tısladı:

- Yolcularımız ancak son durakta inebilir.